

Fiskeridirektoratet
postmottak@fiskeridir.no

Deres ref.:
18/12029

Vår ref.:

Stranda, 2. november 2018

Høring - Deltakerforskriften 2019

Vi viser til høringsnotat om deltakerforskriften for 2019 som er sendt på høring fra Fiskeridirektoratet 19.09.2018. Sjømat Norge har følgende synspunkt på forslagene i høringsnotatet.

1. Evaluering av endringer i deltakerforskriften for 2018

Evalueringen gjelder det generelle leieskipperforbudet, og endringen som begrenser antall fartøy en eier kan delta i ett fiskeri med.

Kravet om at fartøyeier må være hovedsmann ombord ble innført for å hindre at fartøyeier kunne omgå forbudet mot å fiske mer enn en kvote, ved både å fiske kvote med egen båt og indirekte fiske kvote som leieskipper på annens båt, der eier selv ikke ønsket å delta om bord.

Fiskeridirektoratet ber om synspunkt på om det bør gjøres flere unntak fra dette kravet, enn de som alt er innført for fisket etter lodde, lange og brosme. Videre om det bør åpnes for flere dispensasjonshjemler fra leieskipperforbudet, bl.a. for verneplikt, mannlige fiskere og foreldre med omsorg for sykt barn

Sjømat Norge ga i 2017 støtte til Fiskeridirektoratets forslag om innføring av et generelt krav om at fartøyeier må stå ombord i fartøy i åpen gruppe. Vi ser at det kan være behov for flere unntak sett fra fiskers side. Vi understreker likevel det som også er direktoratets innvending, at for mange unntak og dispensasjoner kan uthule regelverket og gi det mindre legitimitet. Når det gjelder den manglende muligheten direktoratet har til å kontrollere leieskipperforbudet, fordi hverken skippers eller hovedsmanns personnummer framgår på sluttseddel mener vi dette svært enkelt må løses gjennom at fødselsnummer innføres på sluttseddel.

Når det gjelder kravet om innskjerping av eierkonstellasjonene som ble innført i år viser vil avsnitt 2, der direktoratets forslag om krav om en fysisk majoritetseier gjør at eierkonstellasjonsregelen kan oppheves.

For blåveitefisket mener Sjømat Norge det er all grunn til å praktisere et unntak slik det allerede er innført for kystfiskeflåtens fiske etter lodde. Det er vanskelig å se at argumentene som er ført for å innføre et forbud mot leieskipper i åpen gruppe gjør seg gjeldende for blåveitefisket. Dette er et spesialisert fiskeri, og vi kan ikke se at bruken av leieskipper på noen måte påvirker deltakelsen i dette fiskeriet på noen uheldig måte.

2. Tiltak for å regulere tilgangen til åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord

Sjømat Norge er innforstått med at stor pågang til fiske i åpen gruppe skaper problemer for aktørene i næringen, press på kvotegrunnlaget og reguleringstekniske utfordringer. Vi støtter derfor Fiskeridirektoratets forslag om å gjennomføre tiltak som på en egnet måte kan regulere deltakelsen i åpen gruppe. Med utgangspunkt i utviklingen vi har sett de siste årene mener Sjømat Norge at deltakelsen i åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei bør strammes ytterligere inn.

Sjømat Norge vil som et utgangspunkt understreke betydningen av at reguleringene i fisket må ivareta hensynet både til flåten og til industrien på land. Reguleringene må derfor være rettet inn mot å skape mest mulighet forutsigbarhet for næringen og en stabil råstofftilgang for industrien på land. Dette forutsetter blant annet at det ikke er for store endringer i deltakelsen i den åpne gruppen fra år til år.

Vi mener at det er en uheldig utvikling dersom åpen gruppe fungerer som en nedtrappingsarena for tidligere aktive fiskere som har deltatt i lukket gruppe. Likeledes bør åpen gruppe heller ikke være en tilleggsaktivitet for personer som har rettigheter eller er fiskere i lukkede fiskerier. Det er viktig at åpen gruppe heller gir en reell mulighet for rekruttering til næringen, i en situasjon der det er svært kostbart å etablere seg med eget fartøy i lukket gruppe. Sjømat Norge støtter Fiskeridirektoratets arbeid med å begrense overgangen fra lukket til åpen gruppe.

Rettigheten til å delta i åpen gruppe og dermed få tilgang til fellesskapets ressurser bør forbeholdes aktive fiskere, som kan drive mest mulig helårsfiske og som driver fiske med torsk i kombinasjoner med andre arter.

- Sjømat Norge støtter Fiskeridirektoratets forslag om å utelukke selskap uten rene majoritetseiere fra å delta i åpen gruppe, med virkning fra 2019. Vi støtter også direktoratets syn i at det neppe er fartøy eid av selskap med tre

eller fire andelshavere som er målgruppen for åpen gruppe. De primære målgruppene er deltids- og heltidsfiskere med eget fartøy.

- Sjømat Norge støtter forslaget fra direktoratet om at kravet om majoritetseierskap suppleres med et forbud mot at deltakere i åpen gruppe kan ha minoritetseierskap i lukket gruppe i samme fiskeri. Igjen mener Sjømat Norge at hensikten med åpen gruppe ikke er å være et supplement til fiske i lukket gruppe.

Sjømat Norge støtter tilrådingen fra direktoratet om at disse to kravene bør være utgangspunkt for deltakelse i åpne fiskerier generelt, og ikke bare for torsk, sei og hyse nord for 62 grader nord.

- Når det gjelder forslaget om å stille krav til AIS i åpen gruppe for fisket etter torsk, sei og hyse av kontrollhensyn, og sanksjoner ved manglende fartøyinstruks mener Sjømat Norge at det her må legges til grunn at deltakelse i åpen gruppe er rettighet som blir gitt deltakerne. Det er ikke urimelig at en slik rettighet både setter krav om at det skal være mulig å kontrollere at et fartøy faktisk har vært på sjøen og fisket eller om du har lagt til kai. Det er heller ikke urimelig å kreve at rettighetshaver har et fartøy som utrustet til eller egnet for å drive fiske.

Sjømat Norge vil også i år peke på at det er behov for å se grundigere på det store fokuset som åpen gruppe har på utnyttelsen av torskekvoten. Situasjonen så langt i 2018 er at åpen gruppe har overfisket gruppekvoten på torsk med 61 %, mens den bare har tatt henholdsvis 27 % og 56 % av hyse- og seikvotene. Det er uheldig, både for industriens råstofftilgang spesielt og for utnyttelsen av samfunnets ressurser generelt, at utnyttelsen av kvotene overlates til den enkelte fiskeres privatøkonomiske disposisjoner. Vi mener det i økende grad bør settes søkelys på de rettigheter som fiskere får gjennom adgangen til å utnytte fellesskapets ressurser. Vi mener at tilgangen til fellesskapets ressurser også forplikter fiskerne til faktisk å fiske tilgjengelige kvoter.

Det er åpenbart mest lønnsomt for fiskere i åpen gruppe å fiske torsk, framfor å fiske andre arter. Med det som følge at kvoten for torsk overfiskes og de andre artene står igjen i havet. For å løse dette samfunnsmessige problemet foreslår Sjømat Norge at det settes et omsetningskrav i andre fiskerier for å få hel kvote i fisket etter torsk i åpen gruppe. Dette vil stimulere fiskerne til også i større grad å fiske arter som hyse og sei, som igjen er viktige bidrag til aktivitet og verdiskaping for industrien på land. Dette er en modell for kvotetildeling som praktiseres i fisket etter kongekrabbe, og som på en god måte setter krav til fiskerne om også å utnytte andre arter. Sjømat Norge foreslår at det settes et krav om å ha fisket til sammen 30 tonn hyse, sei, lange, brosme eller andre hvitfiskarter foregående år for å få hel kvote i fisket etter

torsk. Alternativt kan det settes et omsetningskrav som det gjøres i fisket etter kongekrabbe. Omsetningsgrensen bør etter vår vurdering ikke settes lavere enn 200 000 kr. Et tredje alternativ er en kvantumsgrense som er koblet opp til maksimalkvoten av torsk i åpen gruppe foregående år, og hvor fartøyet må ha fisket minst like mye av andre arter for å få full maksimalkvote av torsk året etter.

En slik regulering vil lette trykket i åpen gruppe både ved at fiskerne må bruke tid på andre fiskeslag, og at fiskere som ensidig fisker torsk tildeles en lavere kvote. Det vil også forbedre driftsgrunnlaget for fiskeindustrien.

Med hilsen
Sjømat Norge

Sverre Johansen

Kristin Alnes